

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

Oglasi se računajo po tarifu v petiču; za naslove s debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsega navadnih vrstic. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu ulice Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema uredništvo ulice Molino plečolo hāt. 3. II. nadst. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst. Odprte reklame cije se proste poštnine.

„EDINOST“
Izhaja po trikrat na teden v šestih izdanjih ob torekih, četrtekah in sobotah. Zjutranje izdanje izhaja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — Obojno izdanje stane: za jeden mesec . . . f. 1.—, izven Avstrije f. 1.50 za tri mesece . . . 3.— „ 4.50 za pol leta . . . 5.— „ 9.— za vse leto . . . 12.— „ 18.— Naročnik je plačevati naprej na naročbo brez priložene naročnine se sprava ne ozira.

Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 3 nč., izven Trsta po 4 nč.

Častitim našim gg. naročnikom!

Vsakemu je znano, da se plačuje naročnina naprej, a vzlic temu se velika večina šestih gg. naročnikov ne drži tega pogoja. Minolo je tretje četrtletje in nastopilo četrto, a mnoge njih ni doposlalo naročnine ni za III., ni za tekoče četrtletje. Vsem zamudnikom dopošljemo nakaznice, iz katerih je razvidna zastana naročnina. V interesu lista in stvari same prosimo, da nam gg. zamudniki dopošljejo v nakaznici označeni znesek čim prej, ker drugače bomo primorani ustaviti jim list.

Upravništvo „Edinost“.

Javni shod

političnega društva „Edinost“ pri sv. Ivanu dne 24. oktobra 1897.

(Dalje)

Govornik Mandić je nadaljeval:

Prvi vzrok, da ni prišlo do razprave o adresi, so bile jezikovne naredbe, ki jih je izdala vlada za Češko in Moravsko. Po teh naredbah moral bode znati oba deželna jezika sleherni uradnik v rečenih dveh pokrajinah. Nemce je razburilo to, ker oni si ne morejo niti misliti tega, da bi bili nemški jeziki jednakopravni z nemškim. Razburilo jih je to, da bi češki jezik užival iste pravice kakor nemški, da-si imajo Čehi večino v obeh rečenih pokrajinah.

Ker je torej vlada izdala jezikovne naredbe in tako ponudila močnemu narodu češkemu mrvice pravice, zahtevali so Nemci, da se pet ministrov postavi na obtožno klop. Čehi: prekoračili so svoj delokrog in kršili ustavo. Večina zbornice je bila seveda odločno proti predlogu za obtožbo, ker je smatrala ta predlog krivičnim. Ne le to, da se izdajanjem jezikovnih naredb za Češko in Moravsko ministri niso zagrešili čisto nič, marveč se bodo morale izdati slične naredbe prej ali slej tudi za ostale kronovine z mešanim prebivalstvom! Saj je tudi naravno, da tam, kjer sti dve narodnosti, mora državni uradnik znati oba jezika. Toda Nemci nočejo ni čuti o taki potrebi, marveč so zapričeli pravo vojno proti vladi, poslužuj se takozvane obstrukcije. Ta taktika pa obstoji v tem, da za vsako stvar, tudi če je malenkost brez pomena ali celo neumnost, zahtevajo glasovanje po imenih. Tajniki

PODLISTEK

Na straži.

Spisal: Janko Kossler.

Polagoma se je zračilo. Na zahodu se je kazal krvavo-rudeči trak, kjer je zlato solnce zatonoilo za božjo milost in lahka sapica je komaj vidno gibala svinčeno-sivo površje slovanske Adrije. Praznična tišina je vladala na tej pusti, kameniti zemlji. In vendar ne!

Pod trdnjavo „Maria Louise“ se je oglasila v mlaki žaba, vabeča zopernim glasom svoje tovarišice na nbrano regljanje. Njeno vabilo ni ostalo brez uspeha: kmalu so skupno zarajale v čarobnih glasovih ter oživile dremajočo naravo. Tudi čerički na bližnjem pašniku so se oglasili kakor bi hoteli reči: „Tudi mi znamo, kdo bi vedno molčal!“

Rumene-kljuni kos se je, stojč na jedni nogi, radostno zibal v grmu, kjer mu je v mehkem gnezdecu družica grela nežni zarod. Kakor v preveliki radosti požvižgoval je in v tem ni opazil, da se mu je približala zvita lisica slično nočni

morajo vsakokrat čitati imena vseh 425 poslancev In ako računamo še, da obstrukcionisti zahtevajo pavzo 10 minut pred vsakim glasovanjem, potem si zračunamo lahko, koliko časa morajo potratiti s takimi glasovanji, ako treba n. pr. glasovati o 10—15 predlogih!!! Tako se dogaja, da zbornica niti ne more priti na dnevni red in je sploh nemožno sleherni delo za blagor ljudstva. Toda, kaj se hoče, pravilnik zbornice je tak, da ga obstrukcija lahko izkorišča v svoje namene! Do takih glasevanj ima torej opozicija pravico. Toda nemškimi liberalcem in nacjonalcem tudi to ni bilo dovolj, ampak hoteli so še radikalnejega postopanja. Že v mesecu juniju so preprečili vsako razpravo in so tako prisilili vlado, da je morala zaključiti državni zbor. Kaj takega se še ni zgodilo, odkar imamo ustavno življenje v Avstriji. Ali vlada si ni vedela druge pomoči. Po zaključanju državnega zbora si je prizadeval grof Badeni, da bi dovel do sporazumljenja med Čehi in Nemci. Povabil je obojne na pogajanja. Čehi so vsprejeli povabilo, ali Nemci niso hoteli čuti o tem in so izjavili na kratko, da jih ni velja poslušati pogoje Čehov. Oni so zahtevali, da se morajo preklicati jezikovne naredbe. V tem zmislu so jeli delovati med nemškim narodom. Prirejali so shode, ter razsajali in hujskali tako srdito, da je vlada jela prepovedovati take shode. Toda Nemci so si pomagali drugače: jeli so zahajati na nemška tla, preko avstrijske meje. Ko je videl Badeni, da ni nobene nade, da bi se doseglo sporazumljenje med Nemci in Čehi, sklical je zopet državni zbor.

Toda predno nadaljujem o tem, devolite mi, da še enkrat posegnem malo nazaj. Med počitnicami so se sešli slovenski in hrvatski poslanci v Ljubljani na pogovore. Na teh pogovorih sta zastopala Trst in Istro državni poslanec Spinčić in deželni poslanec Nabergoj. (Navdušeni živio-klici.) Na teh dogovorih se je storilo važnih sklepov. So se se je sklenilo, da je v Ljubljani prirediti vseslovenski in istrsko-hrvatski shod. Ta shod se je vršil dne 14. septembra. Primorska je bila častno zastopana na shodu. Jednoglavno je bila vsprejeta resolucija, v kateri so bile obsežene vse zahteve naše v narodnem, kulturnem in gospedarskem pogledu. Med temi

senci, srpo gledaje v slastni plen. Po neprevidnosti je poknila vejica pod njeno nogo. Še le sedaj jo je opazil brezskrbni kos in plašno se začudivši zletel je na bližnji borevec, da ne bi s svojo navzočnostjo ovadil nežnega zaroda.

V Polju so se začele prikazovati razne barvene luči, gosto druga poleg druge.

Redki oblaki so se pomaknili tje proti zapadu in rimska cesta se je srebrno bellla, slično metni pregi na čistem, jasnem obnebjju. Bil je krasen, slikovit prizor.

Nakrat se je zabliskalo in za nekaj trenotek se je začul krepak strel, opomin odsotnim vojakom, da je skrajni čas za povrnitev v utrdbe. Bilo je devet.

Hkratu so se oglasili rogovi s trdnjavic. In ti preprosti glasovi, ki se počasi izgubljajo v sinjem, neizmernem morju, niso brez upliva za čuteče srce. Neka težnja se vzbuja v vojakovih prsih, misli mu vskipevajo tje daleč preko gorá in vodá... v znane domače kraje...

Tam pri glavni smodnišnici začul se je klic

je tudi zahteva, da se za tržaško okolico zasnuje posebno okrajno glavarstvo (Ploskanje in živio-klici). Nadalje zahteva, da se državnozbornski volilni red premeni tako, da dobi tržaška okolica svojega poslanca. Kajti po praksi, ki se je izvrševala na zadnjih volitvah, ne dobi okolica nikdar več svojega zastopnika. (Pritrjevanje.)

Dne 23. m. m. se je zopet sešel državni zbor, ne da bi se bil položaj pojasnil ni malo. Nemci so prišli svojimi predlogi in zmešnjava je postala še večja. In tudi postopanje vlade je ostalo nejasno, oziroma razmerje med grofom Badenijem in večino. Ona se sicer naslanja na večino, ali o tem noče čuti, da bi izpolnila nje zahteve.

Tu pa gre ravno nam za kožo, ker se gre v prvi vrsti za zahteve Čehov in nas Jugoslovancev. Poljaki nimajo česa zahtevati in lahko jim je slediti svojemu rojaku čez drn in strn. Drugače je znami. Mi moramo zahtevati in ne smemo odjenjati. V tem zmislu so se naši poslanci obvezali že na shodu v Ljubljani. Dosedaj je vladala med njimi vzgledna zloga in to nam je v jamstvo, da bodo držali svojo obljubo. Brez jamstva, da se nam zboljšajo tužne ranmere, ne smejo popustiti ni vladi ni ostalim skupinam v večini. Raje naj pretrgajo zvezo na obe strani! (Viharno odobravanje.) Za tržaške Slovence, ki so zgubili svojega zastopnika, je posebno tolažljivo to, da imamo gori moža, na katere se smejo zanašati in ki ne zamujata nobene prilike, ko treba povdarjati potrebe naše okolice. Ta dva moža sta Spinčić in Laginja. (Ploskanje in živio-klici.)

V svojih predlogih, interpelacijah in resolucijah se vsikdar spominjata tudi tržaških Slovencev. (Opetovano ploskanje.)

Te dni se je pisalo po listih, da so se naši zastopniki sporazumeli z vlado glede naših zahtev. Ta vest ni bila resnična. Uprav danes smo dobili take zadržilo od kompetentne strani. Z večino se se pač dogovarjali naši, ali sklenilo se ni še ničesar. Vlada pač ve dobro, česa treba, ali obvezala se ni nikakor. Vladi je v prvi vrsti na srcu dogovor z Ogersko. Po zadnjem dogovoru plačujemo mi za ukupne potrebe 70%, Ogri pa 30. To raz-

z visokim, čistim zategnenim glasom: „Halt, wer da?“ Glasilo se je kakor tožba obupančeva.

Na bližnjem nasipu mu je precej odgovoril tovariš-stražnik votlo in zamolklo kakor z neko grozo: „Patrouille vorbei“.

In ti klici so se ponavljali z malimi odmori tje v tiho noč.

Mlad, čvrst vojak je stal s puško na rami na nasipu male smodnišnice tri četrt uri hoda od Pulja. Veter je lahko zibal borno grmovje, a vojaku je bilo, kakor da sliši zadnje glaseve domačih zvonov. V duhu je videl mater, skrbno dobro mater, kako ljubeznivo spravlja spat mlajše bratce in sestrice, ne pozabivši prekrižati in v božje varstvo izročiti vsakega posebe, da ne bi imel zli duh kake moči nad njim. Skrbni oče je truden sel na klop pred hišo; hoteči si odpočiti od trudapolnega dela in dnevene vročine, si je zažgal kratko pipico ter molče spuščal dim v večerni hlad. Misli je, koliko dela mu je prej opravljal krepki sin. Kako lepo se je vse vrstilo doma in na polju, a sedaj mora biti povsod sam; vsaka stvar čaka njega in njegovih že onemoglih rok. (Zvršetek pride).

merje težko da ostane, ker je ras krivično. Ker pa ni nikake nate, da bi se obnovila pogodba o pravem času, zahteva vlada, da se vsprejme jednoletni provizorij, to je, da ostane za eno leto dosedanje razmerje: mi 70, Ogr 30.

To zahteva vlada v prvi vrsti od večine. Ali ker smemo zaupati našim poslancem, ker jih poznamo, da so pošteni, nadejamo se, da ne pritrde provizoriju, dokler ne dobe zagotovila, da se izpolnijo naše zahteve. (Glej poročilo o položaju v današnjem zjstranem izdanju! Op. uredu.)

Nadalje bode vlada prisiljena, da kaj stori proti obstrukciji. To pa je gotovo, da ne doseže ničesar brez sodelovanja večine. Zato je pa dobro, da izve vlada, da mi ne pojdemo zastoj v žerjavico po kostanj, ako meni ona, da more prezirati naše zahteve. (Burno ploskanje.) Raje naj stopijo naši zopet v opozicijo! (Odobranje.)

Govornik je predlagal v zaključku svojega govora, da bi današnji shod izrekel poslancem zahvalo na dosedanjem delovanju, zajedno pa naj bi jih vspodbudil, da se ne vežejo na nobeno stran, dokler ne dobimo zagotovila, da se izvrši, kar zahtevamo. (Odobranje.)

Na to se je vsprejela nastopna resolucija:

„Javni shod zbran dne 24. oktobra pri sv. Ivanu, zahvaljuje se našim državnim poslancem za njih dosedanje požrtvovalno delovanje, prosi jih, da vstrajajo v dosedanjem postopanju, da se nasproti ministerstvu ne vežejo v nobenem pogledu, dokler ne dobe trdnega jamstva, da se izpolnijo vse točke, sprejete v resoluciji ljubljanskega shoda, od dne 14. septembra t. l. glede Primorja, ter da vstrajajo v večini le tako dolgo, dokler tudi ona vsava to stališče. (Pride še.)“

DOPISI.

S Primorskega (Izv. dop.) [Šolske in učiteljske razmere] Začenjam z vitezem Klodičem, dež. šol. nadzornikom. Isti pravi v svojih učnih načrtih o učitelju: „Povedali smo, kako ti je uplivati na čustva, vneti srca mladih gojencev, da se jim pristudi vse, kar je surovo, grdo in podlo, vsakatera neresnica in krivica, da bodo ljubeznjivi po krepostih, ponižnosti, čednosti, odkritosrčnosti, ne da bi se udali robski pokorščini in hinavščini.“ — In potem: „S kratka omenili smo, kako imaš položiti v otroških srcih temelj, da ti dozori najlepši sad vzgojevalnega truda — dober jeklen značaj.“

Lepi nauki, zlati nauki to! Klobuk z glave pred vsako besedo! Ljubi tovariš! Učitelji imamo že v teh Klodičevih besedah veliko, imenitno in vzvišeno nalogo. Le prečitaj še enkrat one stavke in premisli dobro vsako besedo!

Po trditvi vseh pedagogov, in tudi viteza Klodiča samega, mora biti učitelj sam kreposten in dober jeklen značaj, da upliva v tem plemenitem in vzvišenem smislu na čustva ter vnema za to srca mladih gojencev. Učitelj mora biti torej tak in gojence učiti tako, da se jim pristudi vse, kar je surovo, grdo in podlo, pristudi vsakatera neresnica in krivica; moraš biti sam in učiti tako, da bodo gojenci ljubeznjivi po krepostih, ponižnosti, čednosti, odkritosrčnosti, ne da bi se udajali robski pokorščini in hinavščini. S kratka: biti moraš tak in učiti tako, da položiš v otroških srcih temelj, da ti dozori najlepši sad vzgojevalnega truda — dober, jeklen značaj!

Po vitezu Klodičevih lepih naukih naj učitelj pobija neresnico, kaže na krivico z namenom, da se ista odpravi! Učitelj naj kaže in pobija vse, kar je surovo, grdo in podlo, učitelj naj bo kreposten, odkritosrčen, pa ne da bi se udajal robski pokorščini in hinavščini. S kratka: učitelj naj bo dober, jeklen značaj!

Vitez Klodič vendar ni mislil krepostnega in značajnega učitelja le v šoli, zunaj šole pa učitelja šviga-švaga, nekrepstnega hinavca, ki se udaja robski pokorščini; s kratka: učitelja neznačajneža. Gotovo ne, ker kaj takega ni niti mogoče. Kreposten in odkritosrčen učitelj, ki se ne udaja robski pokorščini in hinavščini, s kratka: učitelj jeklenega značaja, kaže se in nastopa vedno in povsod v tem smislu. Torej tudi v šoli, kajti, česar nima učitelj, tega ne more dati, nego dati zamore gojencem, kar ima in kakoršen je sam. Ako šolski nadzorniki, sploh šolski dostojanstveniki uporab-

ljajo svojo moč in upliv nepristransko, zakonito in pravično ter z lastnim izgledom, tako, da utrjujejo kreposti in značaje učiteljem, pripomogli so s tem tudi šolskemu napredku. Nasprotno pa demoralizujejo učitelje in posredno tudi šolsko mladino, kar se, žalibog dogaja čestokrat. Vsi vitez Klodičevi lepi nauki spreminjajo se v ironijo in prevaro, v zlo in gorjé. Poglejmo okoli sebe, oziroma se sosebno gori na Tolminsko, kjer šolski dostojanstveniki pestopajo prezirljivo s podrejenim jim učiteljstvom! Kjer mora učiteljstvo sodnijsko postopati zoper šolskega pisarja! Kjer se ljudstvo ščuje proti učiteljstvu in šolstvu! Kjer ni zmožnosti ne volje, ni reda ne zakona! Kjer se terorizujejo in preganjajo bolj samostojni učitelji! Ni čuda, da v takih razmerah se hlina in udaja robski pokorščini marsikateri učitelj itd.! Ni čuda, da ni na Tolminskem pravega napredka pri gojencih-mladini! Potem pa kriče, da učiteljstvo ne dela nič, da otroci ne znajo nič! Kriče, da tako odvrtače pozornost od sebe in skrivajo svojo nagoto. Vsi zlati vitez Klodičevi nauki so v nas, sosebno pa gori na Tolminskem: ironija in prevara, zlo in gorjé.

Politiške vesti.

V TRSTU, dne 26. oktobra 1897.

K položaju. Predsedništvo zbornice je menda slednjič vendar prišlo do uverjenja, da tako ne moremo dalje in da treba kaj storiti v preprečenju škandaloznih prizorov, ki so naravnost na sramoto avstrijskemu parlamentu. Včeraj se je sešla vsejo vsa pisarna zbornice v posvetovanje, da na podlagi §. 10. poslovnika določi hišni red. Posvetovanja se niso zaključila, ampak se bodo nadaljevala. Sklenilo se je, da se teh posvetovanj smejo udeležiti tudi zastopniki posamičnih parlamentarnih skupin.

Glede postopanja o predlogih za obtožbo ministrov se je baje doseglo *popolno sporazumljenje med vsemi skupinami večine*, torej tudi z nemško ljudsko stranko. Vse skupine večine določijo skupni dnevni red in bodo glasovali kompaktno. *Za ta dnevni red bodo glasovali tudi Italijani.* Predlog za prehod na dnevni red se dotakne tudi Dipaulijevega predloga.

V večini je baje nastalo nekoliko bolj mirno. Zlasti glede nagodbenega provizorija z Ogersko da je zavlada neki čut sigurnosti, da obstrukcijo doleti občutljiv poraz. V tem zmislu piše tudi poslanec Ebenhoch v listu „Linzer Volksblatt“. Meni namreč, da za provizorij se najde potrebna večina vzlic vsej obstrukciji.

Nadalje piše Ebenhoch o položaju: „Ako se ne obnovi provizorij, potem Avstro-Ogerska od 1. januarja naprej ne bi imela ukupnega ministerstva, ne ukupne vojske, ne skupnega denarja. Če Avstrija zapre vrata ogerskemu žitu, bi Ogerska zaprla vrata naši industriji. Nastala bi zmešnjava in nikdo ne more vedeti, kake posledice bi nastale. Temu se mora izogniti. Da pa bode ta državna polovica še jedno celo leto morala nositi dosedanje breme, za to moramo zahvaliti jedino le obstrukcijo. Sicer tudi obstrukcijske stranke niso proti provizoriju, ampak one hote demonstrirati proti vladi. Če pa je tako, katoliška ljudska stranka nima nikakega povoda, da bi se postavljala v jedno vrsto z Schönererjem in židovskimi liberalci.“

Ebenhoch je odličnjak v katoliški ljudski stranki. Njega besede bi kazale torej, da se ta stranka vendar ne more odločiti tako mirnim srcem, da bi ostavila varno zavetje večine in da bi brezmišlno pobirala kostanj iz žrjavice za svoje sovražnike. — Vprašanje je le, da li bode trajno tako spoznanje v družbi gosp. Dipaulija. Težko je ugibati o tem, kajti v tej družbi se v novejši čas kaj radi in nenadejano spreminja vreme.

Med tem ko priznavajo vsi trezni krogi, koliko škode je obstrukcija povzročila koristim prebivalstva, ker ne dopušča nikakega dela za javno blaginjo, sklenili so socijalni demokratje, da dovedejo obstrukciji novega gradiva in netiva. Vložili so nov predlog za obtožbo ministrov, da si vedo dobro, kakov bode vspeh vsemu. Prazna slama se bo mlatila, potratil se par dni, stori se ne ničesar dobrega in račun poplačajo — davkoplačevalci. Povod tej obtožbi je dala socijalistom naredba, ki jo je izdala vlada na podlagi §. 14 naše ustave o podeljevanju olajšav za izvoz sladkorja. Ministerstvo je baje kršilo ustavo. Uboga ustava, tako jo branijo in čuvajo razni prijatelji, da jo

skoro u d u š e v svojem objemu. Kajti ljudstvo se naveliča gotovo tako — drage ustave.

Ne nemški, ampak avstrijski duh! Na Moravskem se je nedavno temu pripetil jeden slučaj, ki zopet priča, kako je nemški duh prevzel tudi take sloje, ki bi morali biti nepristopni uplivom narodnih berb. Na kontrolnem zborovanju v Tišnovu se je o čitanju imen oglasil neki dr. Drbal v svojem materinem jeziku in zaklical mesto „hier“ — „zdé!“ Tukaj! Za to je dobil Drbal 24 ur zapora. Radi tega se je poslanec dr. Stransky obrnil naravnost na ministra deželne brambe in mu obrazložil, kako razburjenje je zavladalo med prebivalstvom češke narodnosti vsled takega postopanja službujočega častnika in rečeni poslanec je vprašal ministra, da-li je voljan strogo postopati proti tej kričeči razžalitvi naroda češkega. Minister je odredil takoj potom brnskega vojaškega poveljstva, da je dr. Drbala izpustiti iz zapora. Sličan dogodek se je pripetil na kontrolnem zborovanju v Olmucu. Ondi se je prijavil prvi občinski svetnik iz L... v češkem jeziku in je bil radi tega obsojen na 24 ur zapora ter se mu je vročil potni list z besedami: „Hodite! To je itak poslednjič, s to svojatjo se ne bodem več razburjal.“ Navzoči obč. svetniki so se radi tega takoj pritožili na okrajnem glavarstvu in prosili, da jim da zadoščenja radi tega hudega razžaljenja njihove narodnosti, sicer da bi morali odkloniti za bodočnost evindenco v vojaških rečeh. Glavar jim je obljubil zadostila v 48 urah.

Nadejamo se, da vojna uprava poseže vmes najenergičnejše, kajti, ako je kje obžalovati narodno nestrpnost, obžalovati jo je pod vojaško sukno. Vojna uprava naj pomisli, kako mora to vplivati na prebivalstvo nenemške narodnosti, ako vidi, da niti o takih prilikah mu ni varna narodnost pred razžaljenji. Za kvaliteto naše vojne je pač vsejedno, ali je kateri vojak na kontrolnem zborovanju zaklical „Hier“ ali pa „tukaj“, ker glavna stvar je ta, da je dotičnik dober vojak in dober državljan. Duh odloča v vojski in v vojni, ne pa — nemška beseda. Vrhna zahteva za kakovost vojske je menda ta — tako se nam vsaj zatrja vedno — da ostane ista odmaknjena političnemu vrvenju in plovenju. Temu je tudi menda res tako. Ravno zato pa moramo obžalovati take nastope, kakoršna sta bila gori navedena, ker po takih nastopih se vzbuja demnevanje, kakor da je vojskina institucija v nekaki zvezi z dnevnimi političnimi in narodnimi boji; kakor da je vojni upravi ležeče na tem, da ostane na krmilu ta ali ona politička ali narodna struja. Dobro premišljeno smo rekli: „vzbuja demnevanje“. Med občinstvom namreč. To občinstvo je namreč silno občutljivo, kajti: koliko odstotkov odraslih oseb je dandanes, ki bi se ne udeleževale političnega življenja, ali direktno, ali pa se vsaj zanimajo za političke dogodke?! Malo! Zanimanje za političko življenje — sosebno sedaj, ko je srditost narodnih borb v Avstriji menda privrela na svoj vrhunec — pa dela ljudi, kakor smo že rekli, jako občutljive. Tako utegne dražiti vsaka nepremišljena beseda, če tudi morda ni bilo namena žaliti.

Mnogokateri častnik si misli, da ravno s tem najlepše kaže svoj avstrijski patriotizem in svojo vojaško vrlino, ako se kaže vestnega čuvarja nemškega duha v naši vojski. Kolika zmota! Mož doseza ravno nasprotno od tega, kar je morda hotel doseči.

Zato bi prosili vojno upravo, da vspodbudi svoje podrejene organe do skrajne previdnosti in jim položi na srce, da naj ne pozablajo nikar, da oni, ki danes vrši svojo vojaško dolžnost, nosi v sebi svoje narodne čute in političke nazore, sosebno pa naj ne pozabijo na dejstvo, koliko je taci, ki so še člani cesarske vojske, če tudi ne v aktivni službi, a zajedno tudi aktivni politiki. Vse te boli v srce, ako čujejo, da se jim žalijo čustva od posamičnih organov vojske. Saj ni težko izogibati se takim neprilicnostim. V avstrijski vojski ne potrebujemo ni nemškega, ni slovanskega duha, ampak le — avstrijskega!

Različne vesti.

Mestni svet tržaški. Sinoči je imel naš mestni svet svojo XXIV. javno sejo. Zaamenito, ker so se liberalna gospoda klali — med seboj. Kakor je že hvalevredna navada, je bilo občinstvo na galeriji tudi to pot obveščeno o tem, da bo nekaj za-

nimivega, kajti zbralo se je v večem številu, nego navadno.

Odbor za gradnjo železnice Trst-Škorklja-Opčine je prijavil, da je zopet začel svoje delovanje.

Potem se je spomnil gospod župan Dompieri svojedobne interpelacije gosp. svetovalca I. Goriupa, v kateri je prosil le-ta, da bi se napravil izkaz o dohodkih občine iz okolice in o stroških za isto. Gosp. župan je ustregel tej želji in je dal sestaviti tak izkaz. Oni, ki je sestavljal ta izkaz, je izračunal srečno in najbrže tudi spretno, da je imela občina v letu 1896. z okolico celih 151.167 gold. 45 vč. izgube. Sto eden in petdesettisoč na leto, to niso mačje solze! Čudno pa je, zakaj niso v listih objavili ta račun, da bi videli, kako je sestavljen! Saj mora biti jasno tudi vsakemu prostaku, da je ta izkaz sestavljen tako, kakor je zahtevala — potreba, da se mestni očetje pokažejo v sljaju dobrotnikov okolice. Ali, kdo jim more verjeti, da trpe res 151.000 škode za okolico?! Kakov neumen cikorijsk k večjemu, pameten in razsoden človek pa ne!

A že to je značilo, da se pripravlja nekaj bolj zanimivega, ker ta prijava ni napravila tiste obligatne „senzacije“, kakor bi bila sicer.

Kakor znano, so si gospoda prišli nekaj v lase o izbiranju moža, ki naj bi izdelal načrt za novi vodovod.

O stvari se je oglasil svet. Spadoni in je grajal poročilo v javnih listih o zaupni seji, ko se je razpravljalo o tem vprašanju. Očital je, da se je postopalo prostranski in škodljivo za jednega konkurenta. Župan je pojasnil, da je poročilo potom predsedništva prišlo v javne liste, kakor je že to navada. Župan je grajal Spadonija radi njega opazk o veljavnem sklepu občinskega sveta. Toda Spadoni je nadaljeval svoj govor, ne zmenè se za posvarilo županovo, in galerija je ploskala demonstrativno. Župan je grajal zopet, Spadoni je nadaljeval vsejedno, galerija je ploskala — in slednjič je župan odtegnil besedo Spadoniju. Hrup na galeriji je postajal huji, župan in Spadoni sta se prepirala, galerija je vakikala vmes in župan je — dal sprazniti galerijo. Na to se je oglasil znani občinski svetovalec Edgard Rascovich in se krepko potegnil za Spadonija in je hotel apelovati ždo zbornice radi tega, ker se je Spadoniju odtegnila beseda, ter govoriti o izvolitvi vodovodnega projektanta. Župan je zavrnil govoraika, da ne more dovoliti razprave o vodovodu, to pa tem manje, ker je za petek določena zaupna seja o tem. In sedaj je prišlo najlepše.

Svetovalec Benussi je predlagal, naj se za petek napovedana zaupna seja odloži radi razburjenja, ki vlada med zborovalci. Svet. Luzzatto je predlagal, naj se stvar prepusti županu, župan je menil, naj se glasuje o tem zlošno pe pritrtilu Benussija, da se vodovodno vprašanje zopet nekoliko zavleče, ker so gospodje — razburjeni. Sklenilo se je še nekaj družih stvari, ki nas ne zanimajo dalje.

Naša sodba? Nizko smo cenili „konservativce“, ali še nižje cenimo progressovce. Uloga, ki so jo igrali prvi v mestnem zboru, je bila vendar častneja, nego jo igrajo sedaj progressovci med seboj. Le-ti pa res niso za nobeno pozitivno delo. Ako treba staviti kak prav — neumen predlog proti okoličanom, tedaj so pač po koncu, ko pa bi trebalo delati, resno delati, tedaj odlagajo seja, ker so razburjeni. Menimo, da so pametni ljudje že davno siti tega progressovekega blagoslova.

Slavnost odkritja nagrobnega spomenika pokojnemu Dragotinu Martelanu.

I. del. V soboto dne 30. oktobra 1897. Ob 8. uri zjutraj sv. maša zadušnica za pok. Drag. Martelanca v župni cerkvi sv. Jerneja v Barkovljah. Sv. mašo bode daroval velečastiti g. župnik barkovljanski, Ivan Černe; pel pa bode mešan zbor pev. društva „Adrija“ Angelik Hribarjevo „Missa de profundis“ in L. Riccijev „Miserere“. Mašo kakor tudi „Miserere“ je nalašč za to slavnost poslovenil društveni pevevodja g. Hr. Ražem.

II. del. V nedeljo, dne 31. oktobra 1897. Skupni obed v „Narodnem domu“ v Barkovljah ob 1. uri popol. Kuvert bode stal 1. gl. Kdor se želi udeležiti obeda, prijavi naj to vsaj do 29. t. m. v „Narodnem domu“ v Barkovljah. Popoldne se bode vršil III. in IV. del slavnosti in sporočimo podrobnosti prihodnjič.

Sožanski ženski podružnici družbe sv. Cirila in Metoda so darovali: g. Tomšičeva, gđ. Marica Bekarjeva, gđ. Živčeva, g. Prencis vsak 1 krono; gđ. Gec 30 kr., vsi iz Skopega. Živele zavedne in narodne darevalke in darovalci!

Lastnikom psov. Magistrat mesta tržaškega je odredil, da se imajo psi voditi na konopcu ne samo po dnevi, ampak tudi po noči. To se je odredilo z ozirom na ponavljajoče se slučaje stekline psov in ker so ti slučaji nevarni tudi za življenje ljudij. Vsacega psa, na katerem se pojavljajo znaki stekline, je naznaniti nemudoma pri živinozdravniku ali na magistratu, ali na c. kr. policiji. Brezbriznost v tem pogledu se bode kaznovalo po zakonu.

Gibanje med čevljarji. Sinoči so zborovali čevljarji-mojstri, da se posvetujejo o spomenici pomočnikov. Izvolili so odbor, kateremu naj se pritegnejo tudi zastopniki delavcev in ki naj prouči želje teh poslednjih in ki naj sporoči potem. Zadovoljstvom beležimo, da je vladala nekaka dobrohotnost, ali vsaj ni bilo načelne nasprotnosti do delavcev. To vzbuja nade, da se te vprašanje reši gladkim putem.

Izpred sodišča. Včeraj sta stala pred deželnim sodiščem 18letni Josip Starc p. d. Črnibalac in 24letni Anton Fortuna p. d. Lucian, oba od sv. Antona pri Kopru. Zakrivila sta hudodelstvo proti pravosti na škodo dveh deklet. Razprava je bila seveda tajna. Fortuna je dobil jedno leto, Starc pa 6 mesecev ječe.

Polski mecen. Pred nekaterimi dnevi je umrl v Varšavi zasebnik Edvard Czaban, bivši trgovec in bogataš ter ostavil polske akademiji znanosti u Krakovem legat 50.000 rubljev, nadalje kakor ustanovo osem štipendijev za dijake krakavskega vseučilišča 30.000 rubljev in ravno toliko rubljev za dijake lvovske univerze. — To je res narodni dobrotnik!

Pot okoli zemlje v 33 dneh. Ko bode dovršena sibirski železnica, premeriti bomo mogli v 33 dneh okoli zemlje. Potovalo se bode po sledečih krajih: Iz New-Jorka v Bremen v 7 dneh, iz Bremena v Petrograd v 1½ dnevih, iz Petrograda v Vladivostok v 10 dneh, od Vladivostoka v San Francisco v 10 dneh, od San Francisco v New-York v 4½ dnevih. Potni stroški bodo znašali 500 dolarjev, od katerih pa pripade 282 dolarjev na vožnjo, a 218 na preživljanje.

Poboji v Sjeničaku pred sodiščem. Preiskava na lici mesta — in facio loci — so dovršene, preiskovalni sodnik in državni pravdnik sta se povrnila v Zagreb. Dne 21. t. m. so prignali žandarji nadaljnih 120 obdolžencev v ječe zagrebškega sodišča; mej prizvanci je tudi žensk. Zdaj je vseh prizadetih v zaporu 162, proti katerim se je uvela preiskava. Mej njimi sta župnika Pupek in Nikolič, župan Mrkebrada, krčmar Katič, trgovec Frühlich, pek Žugčič, pet žensk in 151 kmetov.

Volkovi v Bosni. „Bosanska Pošta“ poroča, da so se v Krnjevi, okraj Petrovac, pojavili volkovi na paši Rade Obradovića in mu raztrgali štiri ovce. Ostanke raztrganih ovac so ležali v gozdu Razoje.

„Past“ za volkove. V nekem kraju v Rusiji so nedavno temu volkovi raztrgali nekemu kmetu jedno svinjo in dvoje ovac. Prefriganil kmet pa si je izmislil originalno sredstvo, da bi uničil volkove. Ne ve se, od kodi je dobil neko vrsto razstreljivo, iz katerega je napravil nekako „bombo“. To bombo je zavrnil v truplo zaklane koze in položil v nastavo volkovom v veliki daljavi od svojega doma, v samoti. In res ni trajalo dolgo, ko je bilo čuti grozovit grom sem od samote. Kmet, sluteči, kaj se je zgodilo, je hitel gledat in ostrmel je. Na kakih 50 metrov v razdalji ležalo je na stotine kosov še kadečih se delov volčjih trupel. Kmet je sklepal, da je moralo priti kakih 10 volkov do nastavljene koze, katero so jeli raztrgavati in ki so o tem sprožili „bombo“ skrito v truplu koze. Kmetova „bomba“ jih je raztrgala na drobne kose.

Klin s klinom. V neki banki v Bruselju se je pripetil dne 2. septembra t. l. sledeč zanimiv slučajček. Trije uradniki, Nemci, so prišli nekega dne (najbrže z namenom, da bi dražili ravnatelja, Francoza) v službo slovesno opravljeni, s cilindrom in frakom. Na vprašanje ravnateljevo, čemu ta nastop, so odgovorili Nemci: „Danes praznujemo spomin na dan pri Sedanu. (Kjer so Nemci potolkli Francoze). Nekaj dni na to je poklical ravnatelj k sebi one tri Nemce ter jim zaklical: „Pred

kratkem ste praznovali vi trije dan pri Sedanu pa praznujem jaz vojno pri Jeni in sp njačoji se našega velikega Napoleona, vržem v vse tri čez prag!“ In tako so morali ostaviti nagajivi Germani svoje dobre službice in oditi z dolgimi nemškimi nosovi. Dobro jim teknilo!

„Jurčič in parket“.

Malo epiloga.

Napisal Vladimir Levac.

Gospod X-Ne-Starina je bil tako prijazen, da mi je na mej zagovor posvetil še nekoliko vrstic za moj album Prav iz srca hvaležen sem mu za to, saj mi je uprav ta „album“ pokazal docela, s kom se mi je boriti....

Mislím, ne, prepričan sem, da je iskati izvora vrticam, ki so namenjene mojemu albumu, ravno tam, kjer so bila spočeta jadikovanja „moralistovke“ v „Slovenskem Listu“. In to razsodnim in pametnim ljudem pove vse!!

O tem, ali imamo mlajši književniki pravico, pisati starejšim nekrologe, ali smemo izražati o njihovih delih svojo sodbo in semterje tudi obsodbo, se z gospodom X-Ne-Starino ne bom prepiral; saj ve ves širni slovenski svet, da neki ljudje nikakor ne morejo pozabiti, da so ravno mlajši književniki dostojno ocenili njihove spise ter jim odkazali edino zasluženno mesto. Iz tega razloga pa tudi mlajši književniki na večne čase ostanemo nedovzetni naukom in dobrim svetom gospoda X-Ne-Starine.

Ravno tako tudi ne bom odgovarjal in prigovarjal vsporejenju znanih Grünovih besedi z mojimi. Kdor to dela, kaže s tem le, da ali mene ni mogel razumeti ali pa me ni hotel, kar je vsekakor verjetnejše. Tako početje se sodi samo!

Samo nekaj imam še pripomniti in to se tiče vprašanja X-Ne-Starine, kakšna je moja sodba o „Tugomeru“, za kakšnega duha bi imel Jurčiča, ko bi bil spisal samo „Tugomera“. Nehote sem se spomnil tu, da je bilo od iste strani, ki sedaj tako hvali in povzdiga Jurčičevega „Tugomera“, takrat, ko je to delo izšlo, slišati popolnoma drugo in to skrajno negativno sodbo. Kar se je takrat v nekem zakotnem slovenskem lističu napisalo o „Tugomeru“, presegalo je meje literarne dostojnosti, pa tudi — zdrave človeške pameti; sedaj pa za Jurčiča „jedin njegov „Tugomer“ govori za vse čase slovenskega naroda“. Seveda, ako je treba mahati po novi struji v beletristiki in kritiki, dobro je vsako, tudi najpodlejše sredstvo, zataja se celo prepričanje....

Da se mi pa vsaj v nekem oziru ne bode mogla očitati nehvaležnost, zato se tudi jaz osmeljam poklanjati X-Ne-Starini v album nekaj verzov, ki sem jih nedavno bral v nemških novinah. Evo jih!

„De mortuis nil nisi bene“.

Ein edles Wort der Pietät!

Nur leider wird der Sinn, der schöne,

Von kleinen Geistern arg verdreht.

Wer sich in Leben hat erprobt,
Wird nach dem Tode erst gelobt,
Dafür beschimpft der Kritiker Heer
Den Mann im Leben umsomehr!

H koncu, dragi moj X-Ne-Starina, še enkrat vsprejmite najiskrenejšo zahvalo za svoje dragocene, v moj album napisane vrstice! Žal mi je samo, da vam nečesa ne morem zamolčati. Hudo mušen prijatelj, kateremu sem bil pokazal Vaš spominski list, zapisal mi je takoj za njim v album te Bodenstedtove stihe:

„Mirza-Schaffi! Du müsstest blind sein,
Von Herzen ein Greis, von Glauben ein Kind sein,
Wolltest Du Dich in Deinem Thun und Dichten
Nach Glauben und Satzung der Thoren richten!“

Dixi! V „Edinosti“ se jaz ne nameravam več srečati z X-Ne-Starino*). Če hoče on še zabavljati in klevetati, habeat sibi! Tolažim se z Goethejevimi besedami, ki so se ravno v zadnjem času večkrat ponavljale med Slovenci:

„Pustite pse, naj lajajo,

To kaže le, da jahamo!“

V Gradcu, dne 21. oktobra 1897.

*) Zdi se nam, da se g. dopisnik moti v osebi svojega nasprotnika. Op. uredništva.

Narodno-gospodarske stvari.

V pomoč poljedelcem. Dne 25. t. m. je zboroval na Dunaju prvi avstrijski shod posojilnic. Predsedoval mu je nižeavstrijski deželni maršal grof Gudenus ob navzočnosti poljedelskega ministra grofa Ledeburja, zastopnikov finančnega ministerstva in c. k. kmetijske družbe. Poljedelski minister grof Ledebur je dejal, da si prizadeva na vso moč, da stopi v veljavo v Avstriji zveza samopomoči z državno pomočjo. Shod je sprejel resolucijo, s katero se naroča deželnemu odboru, naj dela na to, da se v poljedelskem ministerstvu zasnuje poseben delokrog za kmetijska združevanja in da se imenujejo izkušenci za poslovanje v tem delokrogu iz Raiffeisnove organizacije.

Raiffeisnov zistem sloni na podlagi samopomoči v zvezi z državno pomočjo. V tem smislu se snujejo posojilnice po deželi in se nadalje hočejo snovati tudi kmetijske zadruge, t. j. družbe, katerim bode možno s pomočjo državnega pokroviteljstva delovati v smislu napredka in zboljšanja blagostanja. Da se v poljedelskem ministerstvu samem zasnuje poseben urad, ki bode nadzoroval to organizacijo, tega je želeli za vse dežele. Da bi se kaj skoro uresničila ta misel! Kadar se uresniči ta misel tedaj se postavi tudi zanemarjeno kmetijstvo na trdnejše noge, tedaj bode nahajal naš kmet krepke zaslombe na najvišem mestu v vseh kmetijskih stvareh, česar ni bil deležen dosedaj v vsem potrebnem obsegu.

Poziv na shod poljedelcev na Dunaju dne 14. novembra t. l. Tak poziv smo prejeli od „Deželne zveze kmetovalcev na Nižje-Avstrijskem“. Iz tega poziva posnemamo: Z ozirom na obstoječo in naraščajočo bedo kmetijstva v Avstriji se je sklenilo, da se sezove javni shod kmetovalcev iz vseh dežel naše države na Dunaj, v dan 14. novembra t. l., na katerem shodu naj bi se posvetovali, kako preprečiti razpadanje kmetijskega stanu v pokrajinah naše monarhije.

Potreba tega shoda je nastala pa vzlasti vsled nenaravnih in nezdravih odnošajev v javnem gospodarskem sistemu, kateri je provzročil, da je stotisoče kmetij zadolženih in da tisoči kmetovalcev ostavljajo svoj dom in se podajajo daleč od svojega kraja. 12 milijonov avstrijskih kmetovalcev pa prosi že dolgo dovolj za obljubljeno pomoč, katere pa noče priti.

Opetovana predloga glede organizacije kmetijskih zadrug, ki je ostala brez uspeha, ob enem brezuspešni trud za odpravo žitne odrtije in prenositve produktivnih bors; naravnost neumljive in škodljive naredbe glede prometa z mletjem in nedopustno podaljševanje zveze z Ogersko na stari podlagi — vsa ta vprašanja silijo na nujno pospešitev korakov, da se ti kričeči nedostatki odpravijo in se obvaruje avstrijsko kmetijstvo gotovega pogina.

Ker je tudi kmetovalec zaščitnik države, ker tudi kmetovalec sme zahtevati državne pomoči in varstva, in ker kmetovalec ne more živeti le ob politiki, marveč se zamore razvijati le na podlagi socialnih in gospodarskih koristnih izprememb in to brez ozira na narodnost in jezik, tedaj je dolžnost vseh avstrijskih kmetovalcev, da kakor jeden mož zahtevajo skupno državne pomoči. Za udeležbo na shodu je priporočati z ozirom na oddaljene kraje, da odpošljejo posamična kmetijska društva svoje pooblaščenca, ali da celo po jeden pooblaščenec zastopa več kmetijskih društev. V ta namen so najboljši deželni in državni poslanci, ki že tako ali tako uživajo zaupanje kmetovalcev.

Krščansko socialni poslanci nemške in slovenske narodnosti so se dosedaj oglašili že v večini za udeležbo shoda. Tudi poslanci drugih strank, tako nemška ljudska stranka in Poljaki, so se že oglašili. Udeleženci naj se prigrasijo pri zapisnikarju shoda, župniku Rudolfu E. chhornu v Nussdorfu pri Dunaju.

Najnovejše vesti.

Dunaj 26. Izvrševalni odbor desnice objavlja nastopni komuniké: Glede razprav o predlogu Dipaulijevem smatra eksekutivni odbor desnice za svojo dolžnost, da konstatira, da je bil pripravljen glasovati za prednost predlogu Dipaulijevemu in ta predlog, kakor tudi druge predloge o jezikovnem vprašanju, izročiti odseku, ki naj bi se volil. Le glede časa, kedaj naj bi se razpravljalo o tem

predlogu, menile so skupine na desnici z ozirom na eminentni državni interes, da se pred predlo Dipaulijevem brez obstrukcije izvrši vsaj prvo čitanje nagodbenega provizorija.

Dunaj 26. (Zbornica poslancev.) Podpredsednik Abrahamovič je prečital dopis predsednika dra. Kathreina, katerim naznanja isti zbornici, da je odstopil od predsedništva. Volitev predsednika se bode vršila v jedni prihodnjih sej.

Posl. Lueger in tovariši so interpelovali ministerskega predsednika radi večrajšnjega govora ministerskega predsednika ogerskega, barona Banffy-a, po katerem govoru bi se dalo sklepati, da je Ogerska pripravljena eventuelno jednostransko uravnati razmerje med Avstrijo in Ogersko. Radi velike važnosti te izjave vprašujejo interpellantje, kake odredbe misli ukreniti vlada, ako se provizorij ne reši ustavnim petom?

Posl. Gross in tovariši so predložili predlog za obtožbo vsega ministerstva radi naredbe za silo od 24. avgusta o podaljšanju zakona o davku na sladkor.

Potem se je nadaljevala razprava o zatožbi ministerskega predsednika radi dogodkov v Hebu.

Za slabotne

bolehave vsled pomanjkanja krvi na živcih, blode in slabo otroke; izvrstnega okusa in preiskusnega učinka je železnato vino lekarja Piccolija v Ljubljani.

(Dunajska cesta)
priporočeno od mnogih zdravnikov. — Polliterska steklenica velja 1 gld., pet polliterskih steklenic 4 gld. 50 kr.

Trgovinske brzojavke in vsoti.

Budimpešta. Pšenica za jesen — — — Pšenica za spomlad 1898 11.78 Oves za spomlad 6.33 6.35. — Rž za jesen 8.67 8.69. Koruza za maj-juni 1897. 5.14 5.15 Pšenica nova od 76 kil. f. 12.65—12.75 od 79 kilo 12.80 12.90 od 80 kil. f. 12.95—13.10, od 81. kil. f. 13.05 13.10, od 82 kil. for. — — — Jedmen 6.30 9. — prosa 6.15 6.45

Pšenica: Slabe ponudbe, omejeno povpraševanje. trg mladen. Prodaja 12000 mt. st. Vreme: lepo. Praga. Nerafinirani sladkor for. 11.50 do 11.55. Za notranji trgovini: Centrifugal f. 36.50 Concasse f. 37—Cetvorni f. 37.75 v glavah f. 38.25 — —

Havre. Kava Santos good average za oktr. 40.50 za februar 41. —

Bambura. Santos good average za oktober 32.50 za december 32.75 za marec 33.25 za maj 33.50 mirno.

Dunajska borza 26. oktobra 1897

	danes	včeraj
Državni dolg v papirju	102.10	102.10
" " " v srebru	102.30	102.25
Avstrijska renta v zlatu	123.05	123.25
" " " v krocah	101.45	101.50
Kreditne akcije	352.25	351. —
London 10 Lst.	119.65	119.65
Napoleoni	9.52	9.52 1/2
20 mark	11.75	11.74
100 itali.	45.10	45.12 1/2

ZALOGA POHIŠTVA IN OGLEDAL
Rafaela Stalia
Via Malcanton št. 1.
Zaloga pohištva za jedilnice, spalnice in sprejemnice, žimnice in peresnice, ogledal in železnih blaganj, po cenah, da se ni bati konkurence.

Zdravljenje krvi
Čaj „Tisbeeral ovet“ (Millefort).
Čisti kri ter je izvrstno sredstvo proti onim slučajem, če peče v želodcu, kakor proti slabemu probavljanju in hemoroidam. Jeden omet za zdravljanje, stoji 50 nč, ter se dobiva v odlični lekarni
PRAXMARER „Al due Mori“ Trst, veliki trg.

Tiskarna Gutenberg
filijalka ces. kralj. univerzitetne tiskarne „Styria“
13 Sackstrasse — GRADEC — Sackstrasse 13
TOVARNA ZA OBRTNE IN CONTO - KNJIGE
zistem „Patent Workmann Chicago“
Ražirni zavod — Knjigovezstvo.
priporočuje se za prijazne naročbe se zadržim primernih cen in točne postrežbe.
Izdelovanje vsakovrstnih tiskovin kakor: časnikov, roketvorov v vsakem obsežu, brošur, plakatov cenikov, računov, memorandov, okrožnic, papirja za liste in zavitkov z napisom, naslovnih listov jedilnih list, pavabil itd. itd. — Bogata zaloga glavnih, Conto-Corrent-knjig, Saldi-Conti, Fakture Debitoren, Creditoren, Cassa-knjig, Strazza, Memoriale, Journalov, Prima-note, odpravnih, menjilnih časo-zapadnih in knjig za kopiranje, kakor tudi vseh pomožnih knjig, potem raztirnega (črtanega) papirja, Conto-Corrent, svilenega papirja za kopiranje, listov iz kavčeka za kopiranje, skledio iz cinka za kopiranje itd.
Za naročbe in nadaljnja pojasnila obrniti se je do glavnega zastopnika
Trst, Via delle Acque 5 — **ARNOLDO COEN** — Via delle Acque 5 Trst

Rojaki! Spomnite se družbe sv. Cirila in Metoda.

Domača slovenska gostilna FRANA VALETIČA
v ulici Solitario št. 12.
Podpisani priporoča se slav. občinstvu za obilen obisk ob vsaki priliki. Toči vipavska vina, bela in črna, po najnižjih cenah. Kuhinja je preskrbljena vedno z jedačami. Postreže se tudi pristnim brinjovcem, tropinovcem in slivovcem itd.
Udani **Fran Valetič.**

Hotel Volpich
„pri črnem orlu“ (Aquila nera)
TRST
Via S. Spiridione, Corso, Via S. Nicolò, najbolj v središču popolnoma na novo opravljen.
KOPELJI, VOZ K VSEM VLAKOM.
V prtiliču „Restavracija Pilsen“ od F. Volpicha.

Pravi trpotčev sok je jedino oni, kateri se pripravljajo v lekarni k Zrinjskemu, H. Brodjovin, Zagreb, Zrinjski trg št. 20.
Trpotčev sok nepresežno deluje pri vseh prehlanjnih sopnih organov, ter je najbolj sredstvo za prsni katar, kašelj, prsobol, hripavost in vratnobil. Tudi zastarani kašelj se s tem zdravilom v najkrajšem času da odpraviti; bolniki dobijo tek za jelo, lahko spijo in na ta način hitro okrevajo. — Izmed mnogih zahval spominjam tukaj samo ono:
„Velečenjeni gospod lekarnik!
Pošljite mi še tri steklenice Vašega izvrstno delujočega trpotčevoga soka; potrebujem jih za moje poznanec. Jaz sem od dveh steklenic odneseno ga kašlja popolnoma ozdravel. Hvala V am. Priporočil bodem ta zdravilni sok vsem prsobolnim. S spoštovanjem — Rudolf Ausim. Na Dunaju, 30 marca 1897.“
Pazi naj se torej, da je na vsaki steklenici vstvena znamka t. j. slika bana Nikole Zrinjskega, kajti samo je oni pravi trpotčev sok, kateri to varstveno znamko nosi. — Cena steklenici s točnim opisom je 75 nč. — Razpošilja se vsaki dan pošto na vsa mesta in sicer proti predplačilu (pripačunavati 20 nč. za zametek) ali pa po poštne povzetju. — Ceniki raznovrstnih domačih preiskušanih zdravil razpošiljajo se na zahtevo zastonj in poštne prosto. Lekarna k Zrinjskemu, H. Brodjovin, Zagreb, Zrinjskega trg št. 20.

Saunig & Dekleva
V GORICI, v Nunski ulici št. 14-16.
Velika zaloga
šivalnih strojev in dvokoles
raznih sistemov kakor tudi iz bambusa.
Lastna mehanična delavnica za popravljanje in nikljanje.